Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-05-07

Ärende
TN 2026-0281

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Johan Nordenblank
johan.nordenblank@regionstockholm.se

Trafiknämnden
2026-06-16

Svar på skrivelse från Samuel Stephan (SD) och Roland Johansson (SD) om pendeltågens tekniska utveckling del 10

Förslag till beslut

Trafiknämnden beslutar följande.

- Skrivelse gällande pendeltågens tekniska utveckling del 10 av Samuel Stephan och Roland Johansson (SD) anses besvarad med hänvisning till vad som anges i förvaltningschefens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Skrivelsen lyfter frågor om huruvida tekniska system i pendeltågstrafiken fullt ut kan ersätta tågvärdarnas funktion, mot bakgrund av inträffade incidenter. Trafikförvaltningen bedömer att nuvarande arbetssätt sammantaget uppfyller ställda krav på säkerhet och trygghet.

Förvaltningens förslag och motivering

Trafikförvaltningen följer löpande upp säkerheten i pendeltågstrafiken. Sedan tågvärdarna avskaffades har det fram till den 26 mars 2026 rapporterats totalt 16 händelser där resenärer fastnat i dörrar. Enligt trafikförvaltningens bedömning ligger antalet incidenter stabilt över tid. Trafikutövaren bedriver ett kontinuerligt arbete med information till resenärer om säker på- och avstigning.

Trafikförvaltningen bedömer att nuvarande tekniska lösningar och operativa arbetssätt sammantaget uppfyller kraven på säkerhet och trygghet i pendeltågstrafiken. Det föreligger därmed inte skäl att ompröva trafiknämndens tidigare beslut avseende tågvärdar.

Vad gäller den brand som inträffade i en förarhytt i mars 2026 kan trafikförvaltningen inte föregå trafikutövarens pågående utredning. Förvaltningen kan dock redogöra för händelseförloppet.

Efter att tåget avgått från Älvsjö station uppstod en kraftig smäll i förarhytten. Hyttens frontruta sprack och en laddare till en surfplatta exploderade. Lokföraren kontrollerade kontaktledning, tåg och omgivning, varvid ingen brand initialt kunde konstateras. Lokföraren kontaktade därefter Trafikverkets trafikledning samt SJ Stockholmstågs driftledning och händelsen rapporterades. Räddningstjänsten larmades och var på plats inom 20 minuter.

Beslut om evakuering fattades i enlighet med gällande processer och evakuering skedde med hjälp av ett flertal resurser såsom polis, räddningstjänst, ordningsvakter, trygghetsvärdar, operativt trafikstöd (OTS), yttre driftledare (YDL) samt en medåkande lokförare. Ordningsvakter med spårutbildning bistod i spårområdet, medan trygghetsvärdar utan spårutbildning kvarstannade på perrongen och tog emot resenärerna.

Resenärerna fick gå cirka 50 meter längs rälsen mot plattformen där de togs emot av trygghetsvärdar. Totalt tog evakueringen ungefär 50 minuter från beslut till avslut. Trafikförvaltningens bedömning är att hanteringen i allt väsentligt hade varit densamma även om tågvärd funnits ombord.

I övrigt har trafikförvaltningen inte mottagit några rapporter om incidenter, såsom dörrklämningsolyckor eller brister i dörrövervakningen, av det slag som beskrivs i skrivelsen.

Beslutsunderlag

- Förvaltningschefens tjänsteutlåtande
- Skrivelse från Samuel Stephan och Roland Johansson (SD) angående pendeltågens tekniska utveckling del 10

Skickas till

-

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-05-07

Ärende
TN 2026-0281

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Erik Norling
Förvaltningschef

Johan Nordenblank
Chef trafikavdelnignen

Region Stockholm

SKRIVELSE
2026-03-17

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Skrivelse om pendeltågens tekniska utveckling del 10

I trafikförvaltningens svar på tidigare skrivelse anges att dörrövervakningssystemet och Operativt Trafikstöd möjliggör säker drift utan tågvärdar och att kraven på trygghet, säkerhet och arbetsmiljö bedöms vara uppfyllda.

Den bild som förvaltningen ger delas dock inte av många resenärer, medarbetare och fackliga företrädare. Under senare tid har flera incidenter inträffat i pendeltågstrafiken som väcker frågor om huruvida de tekniska systemen i praktiken kan ersätta den funktion som tågvärdar tidigare haft ombord.

Det har rapporterats om dörrklämningsolyckor och andra händelser där dörrövervakningen inte fungerat som avsett. Detta är särskilt allvarligt eftersom just dörrövervakningssystemet varit ett av huvudargumenten för att kunna ta bort ombordpersonal. När verkliga incidenter inträffar måste det vara möjligt att ompröva tidigare beslut.

Nyligen inträffade även en brand i förarhytten på ett pendeltåg vid Älvsjö, vilket påverkade trafiken och krävde insatser från räddningstjänsten. Händelsen aktualiserar frågan om hur incidenter ska hanteras när det saknas fast ombordpersonal som kan bistå resenärer, ge information och hjälpa till vid evakuering eller andra allvarliga situationer.

Sverigedemokraterna har tidigare varnat för konsekvenserna av att avskaffa tågvärdar. De incidenter som nu inträffat visar att beslutet inte varit tillräckligt välgrundat och att säkerheten i pendeltågstrafiken har blivit mer sårbar.

Sverigedemokraterna föreslår trafiknämnden besluta:

1. Trafikförvaltningen uppdras att återinföra tågvärdar i pendeltågstrafiken i Region Stockholm.

Samuel Stephan (SD) Roland Johansson (SD)